

КЕРУВАННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Тамаркіна О.Л.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов

Сумський національний аграрний університет м.Суми, Україна

Реалізуючи в самостійній роботі навчальні дії щодо засвоєння знань, студенти часто не знають індикаторів необхідного рівня оволодіння цими знаннями. Тому дії відпрацювання і освоєння навчального матеріалу, що забезпечують його розуміння, також повинні бути позначені для студентів і організовані умови для формування відповідного навичку. Прийоми, способи і операції, за допомогою яких відбувається освоєння матеріалу, можуть бути виявлені самими студентами за допомогою викладача. У такій спільній навчальній діяльності встановлюється, що оптимальним результатом самостійної роботи є знання, відтворене без опори на текст, включене в розв'язування різних задач, або дій, правильно і легко здійснюване як практичний або інтелектуальний навик.

Важливими для творчої взаємодії студентів і викладачів в системі самостійної роботи студентів є психологічна і практична готовність викладача до аналізу і оцінювання власної діяльності з організування самостійної роботи студентів. Психологічна готовність виражається у формуванні потреби в самоаналізі та самооцінці своєї діяльності в процесі управління самостійною роботою студентів, а практична – у засвоєнні методик та інструментарію наукової діяльності.

На сучасному етапі керована самостійна робота – це цілеспрямована діяльність викладачів і студентів для системного засвоєння особистістю професійно важливих знань, вмінь і навичок. При цьому керована самостійна робота студентів повинна бути ретельно організованою і проконтрольованою викладачем, а її організація включати ряд етапів: визначення цілей роботи; відбір

змісту; визначення завдань; контроль. Вона повинна обов'язково закінчуватися аналізом не тільки з формованих знань, але й самою здійсненою діяльністю. Під керованою самостійною роботою ми розуміємо процес самостійного набуття знань, оволодіння навичками та вміннями, керований викладачем опосередковано (через методичні вказівки, посібники, інструкції, алгоритми); або самим студентом (через визначення цілей роботи, вибір ефективних шляхів їх досягнення та самооцінки). Тому однією з найважливіших задач викладачів є допомога студентам в оволодінні ними. При цьому необхідно ретельно планувати не тільки аудиторну але й позааудиторну навчальну роботу студентів.

Засвоєння студентами змісту учбових дій і операцій, визначення необхідного і достатнього комплексу навчальних умінь і навичок, виділення способів контролю освоєння матеріалу і критеріїв оцінювання рівня оволодіння знаннями є важливою умовою переходу від спільної з викладачем діяльності до самоорганізації і самоврядування в учбовій діяльності. Розраховувати на ефективність самостійної роботи студентів, можна лише в тому випадку, якщо студенти ознайомлені зі змістом і структурою власне учбових дій, забезпечені умовами їх формування і контролем, знайомі з прийомами самоврядування і організації часу свого життя.

Виховний аспект визначається студентом, які аналізує та розуміє свої індивідуально-психологічні характеристики, власні, притаманні лише йому, особливості, які не відповідають вимогам діяльності. Наприклад: невміння організувати своє робоче місце, відсутність вольових якостей, відсутність інтересу до пізнавальної діяльності, недбалість, байдужість до результатів. Це саме й формується студентом на основі самоаналізу, виходячи з його індивідуальних особливостей. Важливою умовою керування самостійною роботою є усвідомлення студентом тих проблем які він повинен вирішити і чітке уявлення про очікуваний результат.

Інформаційні технології в освіті – це не просто засоби навчання, а й якісно нові технології в підготовці конкурентоздатних фахівців. Вони дозволяють

істотно розширити творчий потенціал студентів, виходячи за рамки традиційної моделі навчання. Вміння вчитися самостійно набувається з застосуванням електронних навчальних матеріалів, освітніх баз даних, комп'ютерних навчальних програм, систем тестування. Навчити студентів користуватися можливостями самостійної роботи з урахуванням інформаційних технологій – це складний і тривалий процес. Інша важлива проблема студентів – відбір необхідної інформації в мережі. Часто перед студентами постає проблема відсутності розуміння ступеню необхідності інформації та можливостей її застосування, отже, відбір необхідної інформації в мережі та оцінка її якості здебільше стає обов'язковим предметом навчання в рамках будь-якої навчальної програми. Таким чином, головна проблема використання інформаційних технологій – це відбір й застосування дійсно цінної інформації з нескінченного інформаційного потоку, тобто отримання знань з інформації, орієнтуватися в інформаційному середовищі, яке швидко розширюється.

Сьогодні вимагає перебудови підходів до організації навчального процесу студентів облікових спеціальностей, особливо щодо визначення в ньому місця та ролі самостійної роботи. Правильна організація самостійної роботи студентів забезпечує підвищення рівня їх навчальних досягнень. Планування, управління і контроль з боку викладача є важливими складовими організації самостійної роботи.

Література

1. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів // Вища школа. – 2001. – № 4–5. – С. 48–52.
2. Журавська Л.М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у вищих закладах освіти // Освіта і управління. -1999. –Т3, №2. – 107 с.
3. Формирование учебной деятельности студентов / Под ред. В.Я.Ляудис. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1989. – 240 с.